

Amplissimo atq; fceleberrime Domine.

Quam jucunda, utilia, immo necessaria sint in Scientiis
mathematicis Physicisq; mutua auxilia et consilia,
Te, fceleberrime Domine, minime fugit. Merari igitur
desinas, me hujus Scientiis addictum, tuam quærere
amicitiam, quem enim in orbe erudito celebritas nomi-
nis Euleriani latere potest? Vestigia Summi Patris
ita preffisti, ut dudum famam tuis meritis respon-
dentem ubiq; fueris nactus. commercium epistolicum
nos inter non displicitorum spero, omni Saltem
studio in id incumbam, ut Te hujus instituti nunquam
poeniteat. Si quâ ipse in Philosophiâ naturalis
incrementum efficere valueris, eadem lubenter commu-
nicato, nec non ea memoratu digna, quâ ab aliis
in nostris terris agantur, a Te vicissim expectant
eorum notitiam, quâ in celebri Berolinensi Musæorum
sede detegantur. Jamq; Electrica eo successu tractave-
ris, ut præmia illustri Academiâ Petropolitana obtinueris,
hæc mira phenomena imprimis materiam gratam nostris
epistolis fore credo, nam et mihi in hoc studio per plures

Berolinæ Torbera annos

annos versari contigit. De duobus usq. contrariis Electricitatibus generibus varia luculentissima experimenta memini convincenda, sed quid de natura Electricitatis sic dicta negativa statuendum sit, adhuc dubius haere. Multorum phaenomena cum hypothesis Frankliniana, quantum ego quidem video, conciliari nequeunt. Namq. et positivae et negativae flatus manam diverfam efficiunt immo. Dns Nollet flata negativae candela flammam efflenscit. Si jam secundum Franklini sententiam negativae electricitatis nihil aliud sit, quam privatio et defectus materiae electricae, per apices negativos necessario irrueret haec flammam, sed quomodo hic affluxus cum flatu (effluxus signis) consistere potest? Effluxus per negativos adhuc clarus, et ut mihi videtur, non exceptione demonstratur, Si phosphore illuminantur, tam enim vapores phosphorei, qui e corpore non electrificato vagantur (ut p. 11) surgunt, admixta Electricitate negativa, mox collecti per apices, candarum conularum inflant, ad insignem longitudinem erumpant, simili omnino modo ac fit in positivis phosphoreo illitis. Nonne haec vapores alias confuse surgente materia electrica flumine abrepiti, idem sequi cogantur? Duo concessi, nonne ulterius concedendum, utramq. Electricitatem positive seu a materia abundante causari, quominus in utroq. casu diversa, immo contraria natura? Quae tamen sit sententia proxime indices oro. Ut eo penitus naturam Electricitatum intropuerem, earum ortum accurate examinavi, et plerumq. simul utramq.

Choristod *horatius* *peccator* *ad*
him *3* *ubi* *by* *type* *acoustic*
metastasis *harm* *relinquish* *in* *ch*
relinquish *any* *condemnation*
his *whom* *dead* *Thornburgh*
relinquish *in* *placencia*
Experimentum
Da
d. 28

generatam vidi, adeo ut in altero ex confectis fuerit positum,
negativa in altero. Nonnullas tamen inveni exceptiones,
nam interdum utrumq; fit negativum, rarius utrumq; po-
sitivum, cujus non nisi unicum novi exemplum. Penna nuni-
um ferretoria rudes huius membrana circumdata, si ad se
invicem fricantur, interdum in utraq; positiva erit et
electricitas. Notandum quoq; est. Saepe circumstantis frictio-
nis pro lubitu determinari posse quodnam positive, quodq;
negative electrificabitur. Inveni quoq; nuper in quibusdam cor-
poribus idem, solo caloris diverso gradu, effic. posse, cujus do-
cumenta proxima epistola inferam. Nuperrime Dominus Vil-

confirmatissimus in Anglia Electricus, experimentum quo
appellat ^{medium} communicavit. Sicut cylindrum laccā sequi

regit, fracturam alterutram superficiem negativam, positivam
ram invenit. Hic jam Sublesto.

Illustri patri tuo declares rogo summam venerationem, qua
santum orbis mathematici lumen, non possum non semper
colere. Illi Tibique fausta quavis et felicia optans permansere

Amplissimi et celeberrimi Nominis Tui

Dabarn Upsala
d. 28 Sept. 1763.

Cultor observantissimus
Forbern Bergman

a

Monsieur

2

Monsieur Jean Albert Euler

de l'Académie Royale des Sciences

a

Berlin

22

Paris

Original Bergman 8.2.
Après 22 septembre 1763
Recu 26 décembre 1763